

SPOMNITE
SE
SLOVENSKIH
BEGUNCEV
S KAKIM
DAROM!

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

CLEVELAND 3., O., TUESDAY MORNING, JUNE 4, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

ROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došlo preko Trsta)

PODARSKA TEŽAVE se zlasti v prehrani. Ta je težja in vedno bolj neredna. Kmetom odvzema le morejo, toda tudi to ne morejo, ker sicer kmet ne bi mogel več delati. Mnogo živin je poslalo v Južni Ameriko, ki jo do treh mesecev plačujejo v Ameriko. Njene pomoči bi v južnih državah ljudje umirali od lakote. Drugod po državi je od zime prevzela živež državna in ga sedaj deli in prodaja lastni volji. Pristaši režimejo vsega v zadostni. Teh namreč ni veliko. Drugi plačati ameriškim živinam po visokih cenah. Nima denarja, ni deležen kake podpore, ki je da bi v Jugoslaviji čisto zastoj. Ta država velike svote denarja prodaje tega ameriškega. To vzbuja po celi državi nejevoljo. Tisti, ki so vplili, da hočejo ljudstvo videti, ga sedaj na tak način izkoriščajo. Tako je ameriško veliko agitacijsko sredstvo komunistem in režimu, ob katerem viri dohodkov za komunistično vlado. Mnogi nasproti temu se nahajajo v silni Zastoj ne dobe, denarja, da bi kupili od države.

je z letali je smrti dveh

Wilmington, O. — Včeraj je na tujakšno letališče šest fantov. Trije so bili v letalci. Najeli so tri letalce v vsakega sta se vsedla in se dvignili z njim v letalce so videli, kako so se letalci lovili po zraku. Prvi so navidezno zračno pri tem so prišli pa prekopaj in eno izmed letalcev na tla. Ubila na mejo bila bivši poročnik Smith iz Wilmington, Pa. in njegov pilot Donald Keefer iz Wilmington, O.

grobovi za begunce

Slovenske begunce so darovali sv. Lovrenca sledeči: Mrs. Jera Urbančič, 78. St., Mrs. Agnes Zupar, 121. St., neimenovani \$4: Charles Hočevar, Raymond Ave, Maple St., po \$2: Mary Brodnik, 176. St., Mrs. Mary Kamen, 9501 Way Ave., Mrs. Maček, 9200 Granger Rd., Mary Lipoglavšek, 7534 Way, neimenovana, Uršula, 2877 E. 104. St., neimenovani, po \$1: Josephine, 944 E. 222. St., Euclid, Mrs. J. Potočnik, 941 E. 239. St., Euclid, O. — Skupaj \$35. Našem uradu sta darovala Mrs. Mike Pinculic, 55 Parkgrove Ave. \$5 za slovenske begunce, \$5 pa za pogrebno Villa Angela.

predsednik Sovjetije je umrl

London. — Včeraj je umrl Josif Stalin, bivši predsednik Sovjetske Unije. Bil je star 70 let. Njegova smrt je poročal razno med Moskve.

Preiskava je po vsej Julijski Krajini

Milan. — Reuterjeva časnikarska agencija poroča, da je začela civilna policija z natančno preiskavo po vsej Julijski Krajini, ki je okupirana po zaveznikih. Povod za preiskavo je dala nekakšna ženska, pri kateri so dobili polno košaro ročnih granat. Policija je preiskala urade komunistov, vse hiše, v katerih prebivajo Jugoslovani, tovarne, pristanišča in glavne stane strokovnih zvez. O izidu te preiskave še ni poročil.

Glasovi v Rimu bodo odločili, če bo Italija še kraljevina

Sever je glasoval večinoma za republiko, jug za kraljevino
Rim, 4. jun. — Glasovi pri nedeljskih volitvah v Italiji so bili na severu in jugu nekako enakomerno razdeljeni. Izgleda, kot da bodo odločevali glasovi v Rimu, če bo kralj Umberto še sedel na prestolu. Na severu, kjer so v večini levičarji, so ljudje glasovali z 2 proti 1 za republiko. Jug je pa odglasoval za monarhijo z 5 proti 1. Toda na severu je več glasov, ker je bolj gost naseljen. Pravijo, da je bilo na severu odanih 18,000,000 glasov, na jugu pa komaj 9,000,000, dočim je bilo vseh volivcev 28,000,000. Zato zdaj računajo, da bo odločevala med severom in jugom črta Rim-Florence, kjer je kakih 5,000,000 glasov. Štetje glasov se pa vrši tako počasi, da se danes ne more vedeti še nič gotovega o izidu. Kolikor so do zdaj prešteli glasov, imajo neke vrste republikanci.

NOVI GROBOVI

Paulina Zupančič
Sinoči ob 8:40 je umrla po težki, par mesecev trajajoči bolezni za rakom na črevish Paulina Zupančič roj. Erjavac, stara 43 let. Bila je mati 9 otrokom, soproga Ignacija Zupančiča in gospodinja gostilniške obrti. Previdena za umirajočo in pri zavesti do zadnjega se je poslovala od navzočih družine z besedami: "Zdaj pa lahko umrjem." Pogreb ima v oskrbi Grdinov pogrebni zavod. Gostilniški prostori družine se nahajajo na 1245 E. 55. St. Pogreb bo v petek. Čas pogreba in druge podrobnosti bomo objavili jutri.

Pogreb Ivana Žlindre

Pogreb pokojnega Ivana Žlindre bo ob 9 zjutraj v četrtki v cerkev sv. Neže na Euclid Ave. in 81. cesti in sicer iz Grdinovega pogrebnega zavoda ob 8:30. Pokopan bo v družinski grobnici na Kalvariji. Pokojni je bil star šele 46 let.

Vandenberg pravi, da nimajo samo velesile prave za mir

Detroit, Mich. — Po radiju je govoril senator Vandenberg, ki je apeliral na velesile, naj si ne lastijo monopol za ustvarjanje svetovnega mira. "Mi smo vabili 21 narodnosti v bojno linijo na našo stran, zato je zdaj naša dolžnost, da jih sprejmemo tudi k mizi, da bodo z nami narokovali mirovne pogoje," je govoril Vandenberg, ki je zlasti apeliral na Sovjetsko Unijo za "zdrav razum in toleranco." Vandenberg je omenil, da se Rusija protivi sklicati mirovno konferenco vseh narodov, dokler se ministri štirih velesil ne zedinijo na celi črti. To pravico ima Rusija, je rekel Vandenberg, toda "pravica" postane včasih "krivica," ako se izvaja s silo, namesto s pametjo in toleranco. Tako je danes zunanja politika Zed. držav, je poudarjal Vandenberg, in to da bo on podpisal pod vsako administracijo.

Mornarica nabira za stavko

V CLEVELAND NE PRIHAJA TE DNI ŽGANJE

Zadnja dva tedna ni prišlo v Cleveland in okolico nič žganja radi stavke na železnicah. In preteklo bo še en teden ali 10 dni, predno ga bo zopet kaj prišlo. Uslužbenci v državnih trgovinah pravijo, da jim bo žganja zmanjkalo, še predno bo dospela nova zaloga. Živila in druga take potrebščine imajo zdaj prednost na železnicah.

Nemški zapiski kažejo, da je Franco izdal osiše

Nuernberg. — Zaplenjeni zapiski nemškega zunanjega ministrstva kažejo, da sta Hitler in Mussolini priznala leta 1943, da je španski general Franco izdal osiše, ker ni hotel v letu 1941 osvojiti Gibraltarja, kakor so bili napravljeni načrti.

Zapiski kažejo, da sta se 25. febr. 1943 sestala v Beneški palači v Rimu nemški zunanji minister Ribbentrop in Mussolini. Takrat je Ribbentrop tožil, da je Franco, ki se ima zahvaliti Hitlerju in Mussoliniju za vse, pustil Nemčijo in Italijo v usodnem trenutku na cedilu. Temu je pritrdil Mussolini, rekoč, da je Francova politika vedno dvojezna. Oba sta pristala na to, kažejo uradni zapiski, da če bi se ne bil Franco izneveril Nemčiji in Italiji in če bi bil zasedel Gibraltar, da bi Amerikanci in Angličani nikoli ne pristali v Severni Afriki. Zato da je Franco največ kriv, da so se nemški vojni načrti izjalovili.

Iz raznih naselbin

Chicago. — Zadnje dni si je zlomila roko Ana Boncha in se zdravi doma. — Poročili so se: Stanley Kožar in Rose Terselich, Raymond Sostak in Gertrude Polajner, Andre Šifler in Mary Demšar. — V bolnišnici sv. Antona se nahaja Angeline Pukla-vež. — V bolnišnici se nahaja tudi slovenski zdravnik Joseph E. Ursich. New York. — V bolnišnici na Long Islandu je umrl John Mantz, star 23 let, rojen v Rockportu, Pa. Umrl je za jetiko, za katero je bolehal par let. Tukaj zapušča mater, štiri brate in štiri sestre. Worcester, N. Y. — Dne 11. maja sta se tukaj poročila Milan Rode in hčerka Davisove (slovenske) družine. Mogadore, O. — Po dolgi bolezni je 3. maja umrl Math Peklaj st. v starosti 80 let, doma z Marosta pri Ljubljani, po domače Kožuhoj. Tukaj zapušča sina, nečakinjo Mary Paesano, v Langelothu, Pa., pa sorodnike — družino A. Skafar. Springfield, Ill. — V bolnišnici Memorial se nahaja v kritičnem položaju vsled pljučnih komplikacij Rosie Zaverl, žena grocerista Johna Zaverla. Ely, Minn. — Pred par tedni je naglo umrla Rose Bergant, stara 21 let in rojena na Elyju. Hodila je v višjo šolo v Minneapolisu. Zapušča očeta, mater in brata. — Vreme v Minnesoti je še mrzlo, in rastline še počivajo pod zemljo.

Mornariški tajnik kliče rezerviste, naj se vpšejo v službo, da bodo služili v slučaju stavke pomorščakov, ki je napovedana za 15. junija.

Washington. — Mornariški tajnik Forrestal je začel nabirati prostovoljce iz bivših mornarjev, ki naj bi bili pri rokah za slučaj stavke pomorščakov in pristaniških delavcev, ki je napovedana za 15. junija.

Mornariški tajnik je naročil vsem postajam, naj rekrutirajo bivše mornarje, da bodo pri rokah v slučaju stavke. Posebno bi dobila mornarica rada moštvo za krove, za operiranje radijev in strojnike. Naročil pa je, naj se vzame zaenkrat samo prostovoljce. To moštvo bi obratovalo tovarne ladje v slučaju stavke sedanjega moštva. Predsednik Truman je še v petek izjavil, da bo uporabil mornarico, armado in obrežno stražo, ki naj bi obratovala trgovsko mornarico, če bodo šle unije na stavko.

Pogajanja med unijami in lastniki trgovskih ladij se še vedno vršijo. Poročajo, da sta obe stranki stavili včeraj nove pogoje in vsaka je nekaj popustila. Unija je zahtevala prvotno, da delajo pomorščaki zunaj na morju 40 ur na teden; zdaj je odnehala toliko, da zahteva delo 42 ur. Zdaj delajo od 56 do 63 ur zunaj na morju, v pristaniščih pa 44 ur na teden. Vse te unije spadajo k CIO.

Producenti mesnih konzerv morajo skoro vse poslati v Evropo

New York. — Vlada je ukazala izdelovalcem mesnih konzerv, da morajo skoro 80% istih prodati vladi, ki jih bo poslala v Evropo in druge kraje za relief. To prizadele konzerve, v katerih je: govedina, teletina, svinjina, jagnjetina in kozlovina in sicer konzerve ki so težje kot 10 unč in pol. To pomeni da na ameriški trg ne bo prišlo zdaj skoro nobene mesne konzerve, vsled tega bodo izdelovalci vložili pri vladi protest. Zastopniki nekaterih družb so že odšli v Washington, da dobe več informacij glede tega. Ne vedo, na primer, če ta ukaz zadene samo nove izdelke, ali tudi tiste, ki jih imajo že v skladiščih za ameriški trg. Nekateri tudi mislijo, da bo vlada pobrala vse take mesne konzerve iz skladišč veletrgovin.

Češke umetnine so zdaj vrnili nazaj

Praga. — Deset armadnih truckov je pripeljalo umetnine iz Salzburga, ki so jih naciji za časa okupacije pobrali iz čeških gradov in muzejev. Umetnine so našle ameriške okupacijske oblasti in jih vrnilo Čehom.

VOJAKA STA RAJE VZELA ŠIBO KOT PA JEČO

Little Rock, Ak. — Vojaka Philip Sudnik in Richard Kurman iz Clevelanda sta bila obsojena radi nekega prestopka. Dobila sta na izbero: ali bosta sedela za omrežjem, ali pa dobila vsak po 20 udarcev. Vojaka sta si izbrala "tepežkanje," raje kot pa ričet.

Pogajanja za postajo na Greenlandiji

Washington. — Med Zed. državami in Dansko so pogajanja izgotovila dovolj avtnih koles, za vremensko postajo na Greenlandiji, ki naj bi jo operirala Amerika. Zed. države so ponudile Danski, da izučijo dansko osobe operirat postajo, predno zapuste bazo.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Sorodnike išče—

Kolenc Janez, rojen 20. nov. 1917 v Gornjem Globodolu št. 20, občina Mirna peč pri Novem mestu, bi rad zvedel za naslov sorodnika Ayber Jožeta iz Gor. Globodola št. 1 in njegove žene Neže, roj. Smrke. Dalje bi rad zvedel za naslov Smrke Alojzija iz Gor. Globodola št. 18. Pišejo naj mu na naslov: Kolenc Janez, Spittal an der Drau, Displaced Person Camp. Barak 2, Kaernten, Avstria.

Strica išče—

Vid Rovansk bi rad zvedel za naslov svojega strica Vid Rovanska. Zglasi naj se pri Mrs. O'Block, 1123 E. 63. St.

Pisma imajo—

Pri nas imajo pisma sledeči vojaki: Zagar Anton in Janežič Mary, prvi iz Vel. Trebeljevega, p. Prežganje pri Litiji, druga iz Javora 16, p. Hrušica pri Ljubljani; piše jima nečak Janežič Alojzij. Dalje ima pismo pri nas John Koschir, piše mu Janez Košir iz Avstrije.

Zlet v Royal Oak—

Kdor bi se rad cdeležil zleta v Royal Oak, Michigan, na 20. junija, lahko pokliče za informacije MI 0946. Zlet bo z busom.

Iz bolnišnice—

V nedeljo se je vrnila iz Cleveland Clinic bolnišnice Frances Peterlin, ki je srečno prestala operacijo. Sedaj jo prijatelje lahko obiščejo na njenem domu, 1092 E. 64. St. Najlepše se zahvaljuje vsem prijateljicam za obiske, darila in cvetlice ter voščilne kartice, ki jih je prejela v bolnišnici. Želimo ji, da bi čim prej popolnoma okrevala.

Tretja obletnica—

V sredo ob 7:15 bo darovana v cerkvi sv. Vida maša za pokojnega Mike Grdanc v spomin 3. obletnice njegove smrti. **Važna seja jutri—** Jutri zvečer ob 8 bo važna seja za Baragov katoliški dan. Vsi, ki ste v odboru in ki se za to zanimate, gotovo pridite. Udeležje naj se tudi odborniki in odbornice kulturnega vrta.

Seja nocoj—

Nolob ob 7:30 bo seja podružnice št. 14 Slovenske ženske zveze. Vršila se bo v navadnih prostorih na Recher Ave. Slišale boste poročilo delegatinj in drugo.

Sadike za vrt—

V cvetličarni Charles in Olga Slapnik, 6026 St. Clair Ave. dobite vsakovrstne sadike za vaš zelenjaden vrt, kakor tudi vseh vrst cvetlice.

Kruha bo manjkalo še nekaj časa

Washington. — Kruha bo primanjkovalo še najmanj en mesec, ker potrebe za armado in evropski relief so še velike. Šele kadar bodo dobili mlino pšenico iz letošnje žetve, bo nekoliko boljše. Vse poletje pa bomo občutili pomanjkanje mesa.

Avtnih koles bo dosti, samo če bo avtov

Detroit. — Avtna industrija je dobila zagotovilo od kavčukaste industrije, da bo lahko izgotovila dovolj avtnih koles, tudi če bo avtna industrija drugo leto izgotovila do \$5,000,000 avtov.

DAJ BRAT, DAJ SESTRA, SPOMNI SE BEGUNCEV S KAKIM DOLARJEM

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po razpisalnih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.

Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months. Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83

No. 109

Tues., June 4, 1946

Veliki pokolj

V teh dneh bodo žene po skritih vaseh slovenske domovine potočile marsikako bridko solzo ob obletnici strašne pokolja, izvršenega po komunističnih partizanih nad neoboroženimi, po Angležih brezvestno izdanimi slovenskimi možmi in fanti. Orientalna krutost partizanstva je nekaterim vsem pomorila večino možkih od 18-50 let. Žene in dekleta stopajo za plugom in brano, da rešijo slovenske domove vsaj otrokom, starci so podvojili svoje delo, da oskrbe kruha novemu rodu. Petje in veselje je izginilo iz premnogih slovenskih domov; solza je njih vsakdanji gost, zaupna molitev edina tolažba.

Desettisoči so padli pod morilsko roko komunističnih partizanov, predno je slovenski kmet prijel za orožje v svojo obrambo, v zaščito svojih hiš in svojega življenja. Lani maja meseca je Titovo partizanstvo obhajalo zmagovalstvo. Slovenija je postala plen komunizma. Tisti, ki so poznali partizanstvo in njegovo zverinsko krvočolnost so se umaknili. Šli so v begunstvo v misli, da bodo našli pri zapadnih zaveznikih razumevanje za svoj boj proti komunizmu.

Prevarali so se. Angleži, ki je sprejel slovenske begunce na Koroškem, je smatral Tita še vedno za svojega zaveznika. Ta zaveznik je zahteval, da se mu izroči vse domobranstvo. Četudi so mogli Angleži vedeti, kaj se bo zgodilo z izročeni, četudi so vsaj v glavnem vedeli, da ustrezajo čistim komunistom, četudi so poprej zagotavljali varstvo domobranstva, ki so se jim zaupali — klub vsemu temu so brezvestni Angleži prelomili svojo besedo na Titovo zahtevo in mu izročili malo manj kot 12,000 slovenskih domobrancev. Da sami ne bi imeli težav pri izročanju, so se poslužili laži, da vozijo fante v novo taborišče v Italiji. Krutost in brutalnost, ki jo je Anglež tolikokrat pokazal proti malim narodom, da je že davno nastal izrek: "Kdor zaupa na Angleža, zida na pesek," se je znova pokazala v vsej svoji grobosti.

Koncem maja so se začeli žalostni transporti čez mejo iz Koroške pri Pliberku in pri Podroščici. Ko so prišli izdani v območje partizanov, se je začelo poglavlje, o katerem se bo bralo v vsaki zgodovini slovenskega naroda kot se boro poglavja o Obrih in Turkih. Poniževanja, zasramovanja, pretepanja in najrazličnejša mučenja, ki jih je zmožen samo komunist, nauten teh zverinstev od Mongolov in drugih brezsrčnih orientalcov, so postala delež slovenskih fantov. Grozote Hitlerjevih taborišč in Stalinovih zaporov so se združile, da ustvarijo slovenske mučence v boju proti brezverskemu in protinarodnemu komunizmu. Okrog 8,000 mladih fantov in mož so v začetku junija po dolgem mučenju poklali slovenski partizani. Kaj je našel navdušene posnemovalce v bratomoru. Pesnikova beseda je prišla do strašne veljave: "Slovenec že mori Slovenca brata." Da, mori, kolje brez potrebe; ne v boju, ne v obrambi, ampak ubija neoboroženega, ker mu to narekuje satansko sovraštvo. Kočevski rog, jame pri Hranitniku in nešteti drugi kraji vpijejo o grozotah Kajnovoga dela. Drugi so bili odgnani kot sužnji na prisilno delo, odkoder se mnogi nikdar ne bodo vrnili na svoje domove. Nekaj so jih izpustili po tolikem mučenju, da ne bodo več zdravi vse življenje.

To je strašna tragedija našega naroda, katere obletnico obhajamo te dni. Znova nam stavi pred oči, da prelita kri vpije po masčevanju in da morilski. Kajni ne najdejo in ne bodo našli miru.

Mir? Ali more res biti mir tam, kjer vlada sama sebičnost? Kaj je bilo mari Churchill ali drugim zaveznikom, če je divjalo partizanstvo proti domačim nasprotnikom z zavezniškim orožjem in če so ti pod imenom Osvobodilne fronte trebili vrste slovenskih katoličanov pod videzom boja proti okupatorju. Kaj je bilo takim zaveznikom na tem, če pogine poldrugi milijon ljudi v Jugoslaviji? To so Balkanci! Naj poginjajo, naj se koljejo med seboj, samo da pade manj Angležev! Izrabljanje in zlorabljanje ljudi druge vrste kot prednost kupčije za Rusijo. Zato so s tako lahkoto in tako brezvestno izročili neoborožene slovenske fante v mučeniško smrt, da si ohranijo Titovo ljubezen. Vse samo za trenuten uspeh, vse samo sebičnost brez ozira na druge. Ali more taka sebičnost roditi mir? Prav Angleži žanjejo sedaj sadove take sebičnosti. Sedaj trepečejo v strahu pred novo vojno med vzhodom in zahodom. Sami so krepili in gojili komunizem in mu pomagali, da jim je sedaj postal nevar. Zgodba govori o čarovniku, ki je klical duhove. Priklaticati jih je znal, ni pa znal, kako jih zarotiti, da bi spet izginili. Tako so zavezniški priklatici duha komunizma in sedaj v nemiru gledajo, kja naj store.

Mir? Ali more zavladati mir tam, kjer vlada satansko sovraštvo proti vsakomur, kdor se ne vda diktaturi komunistične stranke? Ta je proglašala, da ji je vseeno, če pogine ves narod, samo da zmaga njena ideja. Novi veliki duhovniki komunistične vere so oznanjali: "Pobijte vse duhovne, intelektualce, kmete." V takem sovraštvu so pobili pred letom dni imenovanih 8,000, zato še danes njih "ljudska" sodišča ne najdejo miru in iščejo in brskajo, kje bi bilo še koga odstraniti. Sovraštvo komunizma je nemir Kajna, ki blodi okrog in ne najde miru. Nemir, to je usoda nesrečne komunistične Jugoslavije.

Danes menda nihče več ne dvomi, da vlada v Jugoslaviji komunistična stranka. Ko smo mi to trdili od vsega začetka in napovedovali, kaj se razvije iz partizanstva, jih je bilo mnogo, ki nam niso hoteli verjeti. Očitni so nam nestrpnost, očitali nasprotovanje "novim" idejam, ki da preraja novo "ljudsko" Jugoslavijo. Sedaj morejo vsi, ki so količkaj dobre volje, brati isto, kar smo mi trdili, po vseh ameriških angleških listih. Spoznanje je prišlo pozno, pa bolj pozno kot nikoli. Danes ve ves svet, da je prinesla takomenovana Osvobodilna fronta in z njo partizanstvo našemu narodu v starem kraju komunistično suženjstvo z vsemi posledicami. Naš težko preiskušeni slovenski narod še vedno ni dosegel miru. In dokler bo vladala sebičnost, dokler bo gospodovalo sovraštvo, ga tudi ne bo.

Naše misli hite ob obletnici velikega pokolja po trpečih slovenskih vaseh in domovih. Zalostne so ob tolikih neutešljivih solzah za mladimi močmi, ki se ne povrnejo več. Pa so tudi polne upanja. Preostali in preiskušeni bodo delali tiho, pa toliko bolj vztrajno z ljubeznijo do domačije in svojega rodu, da zasije iz tega razdejanja domovini zopet resničen mir. Narod, ki ima toliko mučencev v boju proti komunizmu, bo končno s požrtvovalno ljubeznijo zmagal nad to vero sovraštva.

BESEDA IZ NARODA

Šola — sestre — mladina

Hvalimo, kar je hvale vredno. Hvalimo pa iz tega namena, da bo še več takega dela med nami. Danes par besedi o farni šoli, kjer učijo šolske sestre in o mladini, ki se tako odlikuje, uči in zaveda za slovensko pesem.

Ko smo zadnjo nedeljo 26. maja šli k večernicam v cerkev, je bil ta večer prirejen tako rekoč mladini, dekletom naše farske sv. Vida pri šmarnični pobožnosti. To sicer ni nič tako novega, toda je vredno omeniti in sicer zato, ker nas je ta mladina po domače rečeno zelo iznenadila s slovensko pesmijo.

Niso bile stare ženske in ne samo mali otroci, bile so dekleta osmega razreda in tudi iz višjih šol. Cerkev je bila polna, petje izvanredno prijetno, posebnost je bila pa to, da so pele toliko različnih pesmi (slovensko). Sami izračunajte: pete litanije so bile, kdor jih je kdaj molil, ve, koliko je napevov po tri in tri izreki v čestjenje Marije. Za vsak novi napev duhovnika, so dekleta odpele s početka dvakrat eno kitico, končno pa že za vsako drugo pesem. To naglasam za to, da čitatelji dobijo pomen, koliko slovenskih Marijih pesmi znajo, ali zna mladina zapeti. Pri tem pa poudariti vsaki dan pri sv. mašah in vsako nedeljo.

Ali ni to vredno omeniti? Ali ni to nek dokaz, da je cerkev najboljša učiteljica domačega jezika? Kar priznajmo in dajmo mladini za to kredit in priznanje, da se bo še rajši vadila in privadila domači govorici.

Res opazimo, da se vse splošno mladina bolj in bolj prireja domačnosti. Spoznala je ali spoznava, da so običaji domače hiše in cerkve še najboljši in najbolj privlačni. Kakor naše pognes slovenska godba, harmonika, prav tako vse ono, kar smo prinesli s seboj iz domovine. Vse to se je začelo razvijati tako hvale vredno zadnja leta, posebno pa opazamo fante in moške, ki so se vrnili iz vojne, kjer so poskusili kaj se pravi življenje po svetu. Zadnje čase se je dignilo društvo Najsvetjehga imena 100% v številu in to po fantih in moških, ki so cvet naroda.

Farani, fare sv. Vida, vse zgleda, da je zima v naši fari minila in da prihaja spomlad. Ko so začeli nastopati taksi, kateri imajo za svoje višje šolsko ameriško izobrazbo na verski podlagi in to odločno, potem je pred nami vse boljša bodočnost. Če je kaj vrednega, da se s tem hvalimo, je vredno to zgoraj omenjeno. Dočim je še nekaj teh, ki so starejši naseljenci in niso smatrali za vredno hoditi v cerkev, bodo njih mesta zavzeli sinovi in hčere nove katoliške vzgojene generacije, ki bo tako rekoč osramotila one, katerim se ni zdelo vredno sodelovati s cerkvjo in slediti naročilom in naukom svojih očetov. Čast tem, ki se zavedajo tega v letih mladosti. Kolika je dobrota, da imamo katoličani svoje šole in učilnice.

Veliki pokolj! Te ljubijo slovenski narod in učijo ljubiti tudi otroke. Vse store, da bi družine lepše in zadovoljnejše živele v veri, ki vse drugo odvaga.

Anton Grdina.

Pionirji odhajajo

Wyandotte, Mich. — Kot redni čitatelj tega lista, želim tudi jaz sporočiti eno novico iz naše naselbine. Redno čitam, kako odhajajo naši pionirji drug za drugim in utrjeni legajo k večnemu počitku. Tudi v naši naselbini Wyandotte je 24. maja umrl stari neseljec Matt Kohler (Kolar) v starosti 69 let. Po domače Bolkot Matija iz Planine pri Raketu.

Pred nekako dvanajstimi leti je bil zadet od kapi in od takrat ni mogel več govoriti in tudi umsko ni bil od tedaj pri pravem zdravju. Pred par tedni pa je dobil ponovni napad, kateremu je tudi podlegel. Odpeljan je bil v Detroit Medical bolnišnico, kjer je 24. maja umrl. Pogreb se je vršil iz Nixons pogrebnega zavoda 27. maja na Michigan Memorial pokopališče.

Zapušča dva brata v stari domovini v Planini, kakor tudi eno nečakinjo v Belgradu in dva nečaka nekje v Jugoslaviji. V Wyandotte, Michigan je prišel pred nekako 45 leti, kjer je pričel čevljarstvo obrt — imel je popravilnico čevljev, pozneje pa je bil v trgovini z zemljišči. Tekom let si je pridobil precejšnje premoženje. Bil je še samski. Imel je več starih znancev in prijateljev tudi v Clevelandu, kjer je živel tudi njegova sestra, ki je tudi umrla že pred več leti. Kolikor je meni znano so vsi njegovi ožji sorodniki v Jugoslaviji. Živel je na 3152 Biddle Ave., Wyandotte, Mich.

Za časa njegove boleznij je imel od sodnije postavljenega oskrbnika, da je upravljal njegovo imetje, česar je bil sam vsled boleznij nezmogel. Kot pogrebi so bili tukajšnji trgovci in med njimi tudi jaz — edini Slovenec. Najlepše pozdravljam vse Slovence in Clevelandu in upam, da vas v bližnji bodočnosti enkrat obiščem.

Charles Kohler,
13145 Chestnut St.,
Wyandotte, Mich.

V odgovor Rev. Černetu

(V sledečem je slovenski prevod odgovora, ki ga je napisal tajnik Poljske Lige na članek, ki ga je napisal Rev. James Černe in je bil priobčen v A. S. 16. aprila pod naslovom: "Ubogi Poljaki.") Tajnik poljske lige podaja sledeča pojasnila na tisti članek: V roke mi je prišel članek v Amerikanskem Slovenscu, ki ga je napisal Rev. James Černe

dne 16. aprila 1946 pod naslovom UBogi POLJAKI. Na dotični članek želim podati naslednje ugotovitve:

1.) Father Černe pravi: "Bil sem v koncentracijskem taborišču na Bavarskem skupaj s 300 Poljaki. Od teh se je moralo 25 udeleževati nedeljske službe božje."

Odgovarjam: Father Černe bi storil dobro, če bi se spomnil na to, da je šla Poljska od prvega dne okupacije skozi najsilnejšo in najbolj satansko preganjanje. Kaj takega ni zadelo v zgodovini nobenega drugega naroda. To preganjanje so (Nemci) namerno uvažali in bilo je očitno, da hočejo uničiti Cerkev in izpodkopati ves njen vpliv med poljskim narodom. Zlobne laži so razširjali o duhovščini, da bi uničili v ljudeh spoštovanje do vere, ki je bilo zraslo v eno z vsakim Poljakom. Poljaki so vedeli, da se med njimi v nasprotju z njihovo vdanostjo Cerkev uveljavlja novo poganstvo, tako brezbožno in nemovalno, ki se ga more okleniti le človek brez smila za človeško dostojanstvo in ki ga zavaja v kaj takega samo slepo sovraštvo do Kristusovega križa.

Ali je kaj čudnega, ako je ta strašna protiverska propaganda v neki meri dosegla svoj uspeh med poljskim narodom?

2.) Father Černe pravi: "Poljaki so hvalili Hitlerja, da je uničil med njimi Jude, ker je na ta način njim samim prihranil to delo."

Odgovarjam: Judovsko (židovsko) vprašanje je bilo na Poljskem vedno le gospodarsko vprašanje, ne pa vprašanje rasnega sovraštva in preganjanja. Mr. Werheim, tajnik židovskega odbora na Poljskem, je nedavno tega izjavil pri neki časnikarski konferenci v Lodzu na Poljskem, da 30% židovskih otrok, ki so ostali na Poljskem pri življenju, dolguje svoje življenje pomoči, ki so prejeli od Poljakov in pa junaški velikodušnosti poljskih duhovnikov in nun.

3.) Father Černe pravi: "Varšavski kardinal je izposloval razporoko prejšnjemu poljskemu predsedniku."

Odgovarjam: Prvi zakon poljskega predsednika Moščiskega je Rim razglasil za neveljaven "od vsega začetka". Izjava, da je kak zakon neveljaven od začetka, ni nobena razporoka (ali divorce). "Defensor vinculi" (zagovornik zakonse veljavnosti) v Varšavi nam zagotavlja, da je bilo vse postopanje (preiskava od strani cerkvenih oblasti) popolnoma v skladu s predpisi kanonskega prava (to je veljavih cerkvenih postav.)

4.) Father Černe piše: Polj-

ska "šlaha" je imala največ zemlje."

Odgovarjam: Poljska je bila v glavnem dežela majnih kmetij. Če primerjamo Poljsko s precejšnjim številom drugih evropskih dežel, najdemo, da je bil v njej odstotek majnih kmetij zelo visok. To se pravi, posestev z manjšim obsegom kot 50 hektarov ali okoli 123 akrov. Srednje velikih in večjih posestev je bilo leta 1939 samo malo več ko 15 odstotkov. V tej zvezi naj omenim podatke iz "Dokumenta" evropske konference o stanju kmečkih posestev, ki je izšel v Rimu leta 1939. Iz teh podatkov bomo videli v odstotkih, katere evropske dežele so imele največ kmetij nad 50 hektarov ali nad 123 akrov. Poljska je dovolj nizko na tej lestvici:

Italija	44.5%
Češkoslovaška	43.4%
Nemčija	33.6%
Romunija	32.2%
Francija	29.2%
Danska	20.3%
Švedska	20.0%
Poljska	15.6%
Belgija	9.8%
Jugoslavija	9.7%
Nizozemska	8.6%

5.) Father Černe piše: "Zakaj se je treba sklicevati na katoličanstvo, kadar je dežela v težavah?"

Odgovarjam: V voji prvi okrožnici, odkar je nastopil papeštvo, v okrožnici "Summi Pontificatus" da je odgovor sam Papež Pij XII. Piše namreč: "Kri neštetihih človeških bitij, tudi nebojnikov, poje svojo mrtvaško pesem nad narodi, kot na primer nad našo drago Poljsko. Ta dežela je bila vedno zvesta Cerkvi in je vedno stala na straži za krščansko civilizacijo. Vse to je zapisano z neizbrisnimi črkami v zgodovino. Zato ima vso pravico do velikodušnega in brateškega sočustvovanja vsega sveta, med tem ko čaka, zanašajoč se na močno priprušeno Matere božje, Pomočnice kristjanov, na svojo uro zopetnega vstajenja, ki pride v soglasju z načeli pravičnosti in miru."

Pred vojno je bila velika večina Poljakov katoliških (nad 75%), deloma rimskega, deloma vzhodnega obreda. Nekaj več ko 11% je bilo pravoslavni, blizu 3% protestantov, skoraj 10% židov.

Kar se tiče Rev. Sledza (ki ga omenja Rev. Černe), je zdaj v Dobranovicah na Poljskem in ga je nedavno obiskal njegov sošolec, (detroitski pomožni) škof Wozničky, ko se je mudil na obisku na Poljskem.

Rev. S. J. Piwowar, STD.

Dostavek: Prevajalec ni imel pri rokah dotične številke Amerikanskega Slovenca, zato je besede Rev. Černeta prostost prestavil iz Piwowarjevega članka nazaj v slovenščino.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

(Nadaljevanje s 1 strani)
kmalu nova vojska in se jim ne splača kaj popravljati. Zlasti kmečke vasi se le počasi dvigajo iz ruševin. Manjka pa za delo tudi moških moči, ker so komunisti pobili po nekaterih krajih ravno moške v cvetu njih let. V Sloveniji so partizani v svojem nerazumljivem nagonu po uničevanju porušili 180 šol tako temeljito, da se jih ne splača popravljati, ampak bo treba zidati znova. Dokler bo ljudstvo videlo na vrhu delomrznice, tudi ne bo za te delomrznice prišlo za obnovitveno delo.

ČRNA BORZA. — V takih razmerah cvete črna borza. Partizani, ki se ne boje kazni, ker so sedaj gospodje, služijo visoke svote na račun ubogega ljudstva. Vsa črna borza je v rokah raznih partizanov, ki hočejo hitro obogateti, dokler je še njih režim na površju. Kila masti stane na črni borzi 500 — 600 Din, to je deset do dvanajst do-

larjev.
KOŽE. — Kot vsaka stvar, so tudi kože pod državno kontrolo. Letos bodo morali v Sloveniji zbrati vsaj 200,000 kož. Lansko leto so jih samo 70,000, dasi so dovolili zakolj 120,000 prašičev. Najmanj 100,000 prašičev je bilo zaklanih brez dovoljenja. To hočejo letos na vsak način preprečiti. Menda ne samo radi kož.

PRENIZKE KAZNI. — Komunistična "Ljudska pravica" se pritožuje nad preniknimi kaznimi, ki jih je izreklo ljubljansko sodišče pod predsedstvom dr. Tomina. To sodišče je sodilo vrhnjškega lekarnarja Stanko Hočevarja. Ta je bil obsojen samo na dve leti prisilnega dela in na zaplenbo nekaj premoženja. Istočasno so obsodili Jeršinovega Antona na 18 mesecev prisilnega dela, Vero Piklovo na eno leto prisilnega dela. Marka Pajnič na Matko Malovrha pa so celo oprostili. List se v imenu "Ljudstva" čudi nad tako nizko

kaznijo in poziva državnega tožila, da se pritoži. List protestira proti predsedujočemu sodniku, češ, da je vodil razpravo na tak način, kot da bi bile priče obsojenci, obtoženci pa sodniki. Protestira tudi proti braniču, zlasti proti odvetnici Ljubi Prenerjevi, ki je na razpravi prisotno "Ljudstvo" zmerjala s pijanostjo. Dopisnik lista pravi, da "Ljudstvo" zahteva za zločinca strožjo kazn, zahteval pa bo tudi res "Ljudske" sodnike in "Ljudske" branilce. — Iz tega pisanja se vidi, da še vedno govori prvo besedo pri partizanih samo sovraštvo.

V gostilniško sobo stopi Strojtarjev hlapec, ki najprej pogleda svojega gospodarja, mu pravi kima, potem se pa obrne do Betace ter mu sporoči: "Konji so napojeni in ne morejo ljeni. Zlaha je bodo v hribe, bi rekel." "No, si že priden, da si taklepo oglaštal moje napele. S te pa tudi zaslužita. Takih konj premore vsa Menišija, pravna Na, pij, pa eno kronco imaš na to, ker si tako priden," je rekla Betace hlapecu. "Zdaj bo treba pa proti domu, ne gre drugam. Praviš, da sta konja že kar na pot, hlapčon?"

"Ja, kar stopicata in se ohranite v vrata, kdaj boste prišli omeni ta in nekako poredno pogleda šuštarjevega očeta iz očel.

"Saj pravim in še rečem, samo govoriti še ne znata, mo prama. No, pa saj je dobro, ne znata, ker bi me lahko opraljal in mi očitala, da ne vem kdaj domov, kadar se enkrat vsedem. No, ja, bomo pa šli. Ali je vse plačano, šuštar?"

"Vse pošteno plačano. Zdrav vozi in še kaj se ogleda, kadar boš tod voziral."

"Pa zdravi ostanite, Menišeci in pametni bodite. Žene pr slušajte, ki so dar božji in otke tepite, če ne bodo ubogale se nasmeje Betace, vzame s svoj bičevnik in nekoliko omaljšvo poišče kljuko pri vratih. Meniševci so se spogledali, potem pa stopili k oknu, kjer so skušali z očmi prodrati v tem da bi videli cirkus, ki se bo šel zdajle zunaj. Šlišajo na ko je Betace odprl vrata, kričijo potem pa zarobantili: "Kričijo gora, saj ne vidim niti roke seboj. Joj, kakšna tema je. B jo jutri, ki se je tako nazare sko natemačilo, da ni za mor, Aha, tukaj sta, prama. Le malo potrpita, da se do vsedem na tajseli, potem jo mo pa udarili proti Otavmu, se bo vse kadilo. Čez tole rev Menišijo dogode potegnita, da do ljudje vedeli, da se Betace vozi domov. Pa ne pozabite, bi se vama ravno mudilo dom k faslim, da je pri hiši Viki Janeza ovinek in da je treba kreniti na desno, sicer bo napake, precej napake, bi mislil No, pa potegnimo v božjem nu, bistahor, pramcka." To je govoril Betace sebi in konju zavijtel bič vnic, da je močilo ter zavpil proti njemu: "Vozjo, Betace! peljamo!"

Toda nič ni kazalo, da bi Betace vozili, ker konja se ni premaknila z mesta. Betace je držal vajeti v rokah, iste tegne in zavpije: "No, ali bo že kaj! Tok maknita se že vendar, mirno. Toda konja lepo mirno stojita. Betace, ki v temi konj ni videl, ampak samo slutil, kje da je bil že jezen, pa močno zavijte bil ter oplazi z njim v smer proti vpregi z vajeto in močno pripombo: "Kaj misliš lišaja konjska, da bomo tukaj čez noč! Alo, naprej, kjer sta. Toda tam pri ojesu, so se gošila vprežena konja, so se gošila zelo čudne stvari, kot bomo deli v prihodnjem zasedanju."

išarska polena

SPISAL NARTE VELIKONJA

je zamotivil Blaz z ene bolečine. "Tine, pusti, ne umarjaj se z očetovo krvjo! Zato te ne ovađim! Na kolenih te prosim, ni nihče nikoli prosil," bil ves bešen in v solzih, "pusti Franco in svoj hudiču duše, da je si moj oče?" je Tine na stol in počasi te besede. "Je stražen premolk. Zbral misli, slednjič pa hipno grozo ter zakrsko odločno in sovse ne izpričaš s priene verjamem. Vsak bi mi bil zdaj oče! Je bil oče, ko sem ga mu je vrata ga potisnjo. Je nemo in plaho ubo otrok. Je dolgo molčal, nato sobi gor in dol in s bridko bolečino, ki mešala s sovraštvom. Bil, če si res, ko sem goval. Kaj bi bil jaz, imel očeta! O, to bi sem!" Je bolečina mu je kr- da se je spustil na nemo strmel predse. XII. "Kaj, Franca, zdaj pa mleko. In teliko ka- je!" je Klančar pri- mleka nazaj ki ga poslala po Blažu. "Za, pa nazaj prineseš?" je maram krasti. Ti da jala, ko ga nismo daj ga pa imamo in bi- krado, če ga održi- pa le ni. Kar vzemi- "Zaj?" Potrebovali ga- potrebovali, za tega "Je kaj z njo z ženo?" "Zaj, že vstaja. O, ad bo prav lahko že- ompir in kopala. Da- je otroka sama umila. "Ladi je otroka. To je- amo Vaše mleko." "u se zahvali, on ga je- je izbegnila Fran- res, Matijeu. Zlat- "Zadnje čase pa ta- Ali ni zdrav? Ali- aben?" "Zaj pa čisto mol- nika se človeku. Ne- čuden človek je!" je- nnila Franca. "res. Ampak jaz pra- je mu roji po glavi- "ev?" "nitev. Ali nista vi- nalaš za skupaj?" "Zakurila bom znova!" In pomisli, kaj bi Ma- s takim malim keb- kor je naš Janezek. "od veselja. Saj sem- jaz. Pomisli, deset- za kakali, pa je le pri- vidva sta kakor nalaš- "Kaj pa boš tako- "nikjer nič živega, ne- pri ognjišču. Kakor- ni. Potem boš lahko- nanje. O, in močna- Matijca so se polni- se je smejal Klan- čas držal v roki pis- ka, ki si ga je polival- "Blaž?" se je obrnil- za Blažem, ki je šel- na korito. "Kakor- Ali ne trdim zme- sta res?" "bil Blaž tisti večer- omov, se je truden, zbit- in bešen, kakor je bil,- tem na kolena ter brez- preklekal pred prepe- pelom vso dolgo noč. "Je zjutraj našla le- na obrazu, vsega otp- ura, trudnosti in sr-

1946	JUNJ	1946
Sa	Mo	Tu
2	3	4
5	6	7
8	9	10
11	12	13
14	15	16
17	18	19
20	21	22
23	24	25
26	27	28
29		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

JUNJ

16.—Pri cerkvi sv. Lovrenca na 80. cesti bo ob dveh popoldne odkritje spomenika padlim vojakom; zvečer ob sedmih v SND na 80. cest ibanket za vojake in njih prijatelje. 23.—Društvo Sv. Ane št. 150 DSKJ priredi piknik na prostorih Slovenskega doma na 6818 Denison Ave.

JULIJ

14.—Društvo Sv. Antona Padovanskega (samostojno) praznuje 40 letnico s piknikom na prostorih Doma Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave. 28.—Gospodinjki klub na "Jutrovem" ima svoj piknik na prostorih Slovenskega doma na 6818 Denison Ave.

Današnja Jugoslavija

(Poročilo, ki ga priobči- mo je napisal bivši angleški ofi- cior, ki je dolgo živel, kot an- gleški zvezni ofi cior pri partiza- nih. Po končani vojski se je vr- nil ves navdušen v Titovo Ju- goslavijo kot angleški uradnik. Doživel pa je taka razočaranja, da se je njegovo navdušenje za partizane spremenilo v stud do njih. V naslednjem razlaga, za- kaj.) Kadar pripovedujem, da se je moje gledanje na partizan- stvo spremenilo iz navdušenja v stud do tega gibanja, me seve- da vsakdo sprašuje, zakaj. Ko sem se pridružil kot zastopnik angleške vojske misije parti- zanom, sem si to gibanje pred- stavljaj kot dvig Jugoslavije proti divjim zatiralcem, ki ho- če v trpljenju in težavah boje- vati boj proti svojemu sovra- žniku in ga poraziti, da uposta- vi demokracijo, pravičnost in doseže socialno izboljšanje. Kljub temu, da sem doživel marsikako prevaro, me vendar navdušenje za partizane ni mi- nilo celo vojsko, kajti partizan- ski varuhi angleških oficerjev so skrbno pazili, da ti niso ni- česar zvedeli o politični strani gibanja. Tuji oficerji so imeli dovolj opravka s preskrbo oro- žja, municije, hrane in obleke. Še le, ko sem se takoj po kon- čani vojni vrnil v Jugoslavijo, sem spoznal vso resnico. Kar sem spoznal v teh mesecih že- lim popisati, da se tudi drugi seznajajo z dejstvi in da je- roj soditi, kaj se je v Jugoslavi- ji zgodilo z demokracijo in pra- vičnostjo.

Takoj v začetku naj omenim nekaj dogodkov v tej vojni, ki zrušijo daleč razširjeno in na- ivno gledanje, kakor da so ra- vno komunisti po vsej Evropi vodili domovinski boj proti na- cističnim okupatorjem in da je- ravno njim treba pripisovati ve- lik heroizem ter izredne uspe- he. Kajti še v Sloveniji sami- kot je sedaj čisto jasno — so komunistični voditelji vneli domače boje namenoma, da bi odstranili svoje politične na-

sprotnike in da bi se ob koncu vojne polastili oblasti. Patriot- ični videz boja proti Nemcem jim je seveda sijajno služil in so to priliko mojstrsko izrabili ter tudi dosegli svoj namen.

Samo kratko naj navedem par dokazov. Najprej tole: 27. marca 1941, ko je kralj Peter vzel oblast v svoje roke in od- slovil Cvetkovičev ministrstvo, ker je podpisalo pogodbo z Nemčijo, je bila vsa dežela pri- pravljena, da brani svojo ne- odvisnost pred nemškimi napad- om, z izjemo ene same skupi- ne. Ta skupina so bili komun- isti, ki so zahtevali, naj se narod ne udeleži vojne na strani "im- perialističnih" držav. Njih pro- paganda je bila vplivna in je izpodkopavala lojalnost arma- de, ki je res v nekaj dneh od- povedala. Drugi tak dokaz: "Osvobodilna fronta" v Slove- niji je bila proti upostavitvi Jugoslavije in za slovensko sa- mostojnost do leta 1943. In ta OF je bila popolnoma pod vpli- vom komunistov. Tako so pre- prečili, da se ni dalo ustanovi- ti enotne organizacije za odpor proti Nemcem. Tako je na pri- mer organizacija "Mlada Ju- goslavija" hotela v OF, pa ni mogla zraven ravno radi tega komunističnega stališča. Zani- mivo je, da je bil eden voditel- jev te skupine, dr. Vrčon, ob- sojen na smrt zadnji december, češ da je kolaboriral z Nemci, kar je bilo seveda čisto izmiš- ljeno. Ta je vodil patriotično jugoslovansko skupino, ko so bili komunisti proti Jugoslavi- ji; ravno tisti komunisti okrog "Osvobodilne fronte".

To so zgledi politike v ozad- ju komunističnih akcij, ki po- vedo dovolj jasno, da stvar ni tako priprosta, kot so o hote- li nekateri naslikati. Naj ome- nim še eno stvar. General Mi- haljovič je sedaj obtožen, češ da je kolaboriral z sovražnikom in da je torej izdajalec. Prepri- čan sem, da se da za vsako nje- govo zvezo z okupatorjem, radi česar je obtožen, naštetih naj- manj deset takih zgledov pri-

partizanih. Znan je slučaj, ko so sodelovali partizani z Itali- jani v jeseni 1943 in pobili Slo- vence z laškim orožjem na Tur- jaku in v Grčaricah. Znani so mnogi slučaj, da so komunisti šli v službo v italijansko in nemško tajno policijo, da so ta- ko mogli svoje domače naspro- tnik spraviiti s poti. Ti njihovi nasprotniki niso bili nikaki ko- laboracionisti, ampak samo iz- raziti antikomunisti. Naj na- vedem dve taki imeni komun- ističnih agentov v službi okupa- torja. Bil je tak agent Roz- man, ki je kasneje postal parti- zanski general in je bil kot tak ubit. Tak agent je bil Pevalak, športni urednik pri "Jutru." Ker je dognala Gestapo da igra na dve strani, ga je kasneje sa- ma likvidirala. Če tudi so Amerikanci in Angleži vse storili, da bi poma- gali partizanom, se je vendar že zgodaj kazalo sovražno raz- položenje komunistov proti obojim. Naj spet navedem tak primer, ki je osebno dobro znan. Pozimi 1944-45 je an- leška misija na prošnjo parti- zanov poslala signale, da se partizani na nekem sektorju na- hajajo v skrajni sili in da se jim more takoj pomagati, če se jih hoče rešiti. In res so na- ši takoj poslali 50 "Liberator" aeroplanov, da so v najslabšem vremenu spustili tankaj v go- rah dovolj hrane in municije. Štirje naših aeroplanov so pri- tem ponesrečili in večje šte- vilo naših pilotov. Toda zahtevano pomoč so dostavili. Drugi dan so politični komisar- ji razlagali pri vseh edinicah, da so ruski aeroplani prinesli rešitev in da so jo poslali ruski kmetje. Še več! Razlagali so, da so zavoj spuščeni na zem- ljo zaznamenovani kot ameri- kanski samo zato, ker Angleži ne puste, da bi nosili ruske zna- ke in da morajo ruski aero- plani biti tudi zaznamenovani kot angleški, drugače da ne- smejo uporabljati italijanskih baz. Mnogo tako dostav- ljenih stvari so partizani spravi- li in uporabljali kasneje, ko je bilo že vojne konec proti svo- jim domačim nasprotnikom.

Te dogodke pripovedujem, da se vidi ozadje sedanjih raz- mer. Kljub navedenemu jaz seveda ne tajim, da je večina partizanov bila lojalna in da so res mnogo pretrpeli v bojih za svojo domovino. Prevarani so bili od svojih komunističnih vo- diteljev na isti način kot sem bil jaz sam. Zanje je toliko hujše, ker morajo nositi posledice svoje prevare, dočim jaz nisem prisiljen živeti danes v Jugoslaviji. Imam mnogo do- kazov, da je večina partizanov danes tako razočarana nad zmago partizanstva in nad tem, kar se je potem godilo, kot sem jaz. Ni glavno, kaj se je go- dilo med vojno, ampak kaj se godi sedaj. Ono med vojno je zanimivo samo, ker meče pravo luč tudi na sedanje razmere.

In o teh razmerah naj spre- govornim.

Najbolj očividni pa tudi najbolj neprijeten znak življe- nja v Jugoslaviji je OZNA, tajna varnostna in politična po- licija. Ta organizacija je kriva tisočev in tisočev umorov, zlostavljanja ujetnikov po kon- centracijskih taboriščih in ne- prestanega terorja pod katerim živi večina prebivalstva. OZ- NA ima svoje agente na vsaki cesti, v vsaki vasi in v vsaki vojaški enotici. Ti agenti po- ročajo o obnašanju prebival- cev na njihovi cesti, v njihovi vasi ali vojaški enotici. Na po- lagi teh poročil je sestavljena "karakteristika" to je označba posameznega državljana in njegova zanesljivost s komuni- stičnega vidika. OZNA ima popolno kontrolo nad življen- jem, svobodo in posestjo vsa- kega državljana. Ako se njej zljubi koga zapreti, deportirati ali likvidirati, to lahko stori, ne da bi smel kdo protestirati ali vprašati po razlogih. Zato so ljudje v neprestanem stra- hu. Če hočeš da ne padeš v njene roke, ne smeš ničesar vi- deti, ne slišati ne govoriti, kar- koli se nanaša na sedanje sta- nje v državi. Pa varen za to še nisi ker se more vedno kdo dobiti, ki te naznači za Bog ve kaj morda iz osebnih razlogov. Vsek mora redno hoditi na mi- tinge, kajti agent vedno pazi na tvojo udeležbo in hoče vede- ti razloge, če kdo ne pride za- dostikrat na te sestanke. Na mitingih proslavljajo Rusijo, razlagajo propalost kapitalis- tičnih držav Amerike in Angli- je, uče, da je vsak kdor drži s tema državama izdajalec in da je poslanstvo Rusije uposta- viti na svetu "novo ljudstvo de- mokracijo", kar seveda ni nič drugega kot komunizem. Gor- je mu, kdor bi zagovarjal Ame- riko ali Anglijo, da sta poma- gali zmagati, ali kdor bi trdil, da ti dve državi pomagata Ju- goslaviji potom UNRRA in drugih organizacij. Vse to pri- de na "karakteristiko". In če je kdo premalo zanesljiv ne dobi dela, njegova družina strada in živi kvečjemu od mi- losti prijateljev. Zaznamenov- an je kot "nevaren" in je kan- didat za nočno aretacijo, de- portacijo, koncentracijsko ta- borišče ali likvidacijo.

OZNA ne odgovarja vladi, ampak samo svojim šefom. Po imenu je pač šef Tito, toda res- nični voditelji so neznani. Kdor pozna razmere, ve, da je ta organizacija samo podružni- ca ruske OGPU. Ta daje vr- hovne ukaze. Pravijo, da je marsikak član OZNA—e sam

v vednem strahu in bi rad pus- til to osovraženo organizacijo, če bi si upal. Toda za pobeg ni priložnosti in vsak koraka ved- no globlje po krvi, ker ve da je pod neprestanim nadzor- stvom ruskih mojstrov. (Dalje prihodnjič.)

—Vsi mislimo, če bi bili mi bogati, bi živeli drugače, kot ži- vijo drugi bogatini. A to je prav tako, kakor da bi mislili, da bo- mo trezni ostali, če bomo ves dan pili konjak.

DELO DOBIJO

ŽENSKÉ ZA DELAVKE

HIŠNEGA SNAŽENJA

od 5:00 zv. do 1:40 zj.
5 večerov v tednu
\$34 na teden
v mestu

Zglaste se na
Electric Building
700 Prospect Ave. Room 901
Women's Employment Office

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

(x)

MALI OGLASI

Furnezi

Novi furnezi za premog, plin, olje, gorko vodo ali paro.
Resetting \$15 — čiščenje \$15
premenjamo stare na plin ali olje
Thermast

Chester Heating Co.

1193 Addison Rd.
ENdicott 0487
Govorimo slovensko (x)

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša za 2 druž- ni, 5 sob spodaj, 4 zgorej. Naha- ja se na 732 E. 200. St. Za po- drobnosti se obrnite na

Matt F. Intihar

630 E. 222. St.
IV 2644 IV 0678
(x)

Ugoden nakup

Na 64. cesti je naprodaj hiša za 3 družine; 3 sobe so prazne in ako kupite, se lahko takoj vse- lite. Cena je samo \$5,500.
Hiša na Arguss Ave. in 140. cesta za 2 družini, 5 in 5 sob, furnez in garaža. Cena je \$8,500.
Imam še več drugih hiš napro- daj. Za informacije pokličite

George Kasunic

HE 8056

(109)

Furnez naprodaj

Naprodaj je furnez, cena zmerna. Vprašajte na 1019 E. 66. Place, (117)

Delo išče

Iščem lahko hišno delo, za var- stvo otrok in druga opravila pri hiši. Vprašajte za Helen Cot- man, 6205 Whittier Ave. tel. HE 1095. (109)

Bi radi stanovanje

Veteran s soprogo in 3 letno hčerko želijo dobiti stanovanje 3 do 5 sob. Kdor ima kaj pri- merne, naj pokliče HE 9413. (109)

PRIJATEL'S RADIO SERVICE

1142 E. 66. St.

90 dni garancija na vseh delih in popravilih.
Odprto od 2 pop. do 10 zvečer.
Trgovina: EX 2680
Stanovanje: EX 3985

JOHN ZULICH

INSURANCE AGENCY
FRANCES ZULICH, licensed agent
IVanhoe 4221
18115 NEFF ROAD

Lačni in brez domov. — Velikanske množice lačnih brezdomcev sedaj oblegajo ki- tajske reliefne urade. Ti brezdomci so dvojne vrste: eni so taki, katerih domovi so bili uničeni tekom vojne in drugi pa so taki, ki se vračajo na svoje domove v oddaljene pro- vince. Gornja slika je bila posneta v veliki dvorani v Changai, kjer so ti brezdomci do- bili hrano, katero vsled pomanjkanja prostora zavževajo kar stoje.

V BLAG SPOMIN

DRUGE OBLETNICE SMRTI PRE- LJUBLJENEGA IN NIKDAR PO- ZABLJENEGA SINA IN BRATA

Edward Hočevar

ki ga je Bog poklical k sebi dne 2. junija 1944.

Ljubljeni sin in brat predragi, nikoli ne boš pozabljen od nas, veseli se cori v nebeskih visavah, in prosí pri Bogu za nas.

Zaljubljeni ostali:

JOSEPH in MARY HOČEVAR, starši;

FRANK, brat.

Cleveland, O. 4. junija 1946.

ROMAN

